

Minnisblað

Til: Fjárlaganefndar Alþingis
Frá: Sjúkrahúsið á Akureyri
Dags.: 7. október 2022
Efni: Fjárlög ársins 2023 og rekstrarstaða Sjúkrahússins á Akureyri

Eins og fram hefur komið í viðræðum og minnisblöðum er fjárhagsstaða SAK slæm sem hefur áhrif á rekstur og möguleika til þróunar starfsemi en mikill metnaður er hjá starfsfólki við að efla og þróa þjónustuna. Mikið álag hefur verið á starfsfólki og greinileg hættumerki hjá öllum faghópum sem bregðast þarf við (langþreyta, veikindi og mannekla). SAK, sem varasjúkrahús LSH, er með mikilvægt hlutverk og þörf á að styðja og styrkja getu sjúkrahússins til að bregðast við álagi og aukinni þjónustuþörf. Hér fyrir neðan eru helstu atriði sem brýnt er að vinna með áfram til að styrkja rekstrargrunn SAK, viðhalda þjónustu og bæta starfsumhverfi.

1. Þjónusta á SAK

- Þrátt fyrir rekstrarerfiðleika hefur engri þjónustu verið hætt á árinu vegna þess að talin er þörf á allri þeirri þjónustu sem í boði er. Skerðing var þó á starfsemi Kristnesspítala og tímabundin lokun á dag- og göngudeild geðdeildar. Greina þarf áhrifin á legudeildir því lokanir á þjónustu auka álag á öðrum starfseiningum þar sem þörfin fyrir þjónustuna hverfur ekki. Til viðbótar kom til mikilla skerðinga á valaðgerðum vegna Covid-19 og mannekle sem leiddi af sér tekjufall.
- Göngudeildarþjónusta hefur aukist um tæp 30% á sl. fimm árum. Þetta hefur þrengt verulega húsnæði deildarinnar og kallað á fjölgun starfsfólks. Áfram er gert ráð fyrir frekari aukningu göngudeildarþjónustu í takt við nútíma þarfir. Huga þarf að úrbótum m.t.t. starfsmanna og brýn þörf er á stærra og hentugra húsnæði til að mæta þörfum sjúklinga.
- Stefna SAK er að sinna sjúklingum í heimabyggð eins og kostur er í stað þess að senda suður með tilheyrandi kostnaði fyrir bæði samfélagið og einstaklingana.
- Sérhæfðum bakaðgerðum á sjúklingum sem ella hefðu verið sendir erlendis fer fjölgandi. Hluti er fjármagnaður með sérstökum samningi við Sí en hluti er kostnaðarauki SAK.
- Veikari sjúklingar og aukin hjúkrunarþyngd krefst aukins mannafla og er manneklan okkar stærsta áskorun. Með öldrun þjóðarinnar á þessi hópur eftir að stækka enn frekar.

2. Vanfjármögnun SAK í fjárlagafrumvarpi fyrir 2023

- Stjórnendur SAK fagna því að ekki sé aðhaldskrafa og nú sé gert ráð fyrir útgjaldasvigrúmi til að mæta raunvexti en betur má ef duga skal eins og bent hefur verið á í fjölmörgum minnisblöðum og mikilvægt að styrkja rekstrargrunninn enn frekar. Stjórnendur SAK hafa bent á að um 500 mkr. vanti inn í rekstrargrunninn (fyrir utan viðhald) til þess að geta haldið áfram að veita sömu þjónustu.
- Helstu ástæður rekstrarvandans eru þessar:
  - ✓ Aukning í veikindum sem veldur því að stöðugildum vegna veikinda lengur en viku fjölgaði um 9,9 frá 2015 - kostnaður **151 mkr.** á verðlagi ársins 2022.

- ✓ Aukning í stöðugildum læknanema, sérnámsgrunnslækna og sérnámslækna hefur fjölgað um 10,1 frá 2015 og er það tilkomið vegna breytinga á fyrirkomulagi sérnámslækna - kostnaður **219 mkr.** á verðlagi ársins 2022.
  - ✓ Lyfjakostnaður, annar en leyfisskyld lyf, hefur aukist (verðhækkanir, aukin starfsemi) umfram hækkanir rekstrarframlaga frá árinu 2018 og stefnir í um **30 mkr.** á árinu 2022.
  - ✓ Kostnaður SAK við flugvéla-leigu (sjúkraflug) hefur vaxið umtalsvert samhliða auknum fjölda sjúkrafluga allt frá árinu 2016 þegar hann var 13,2 mkr. Árið 2021 var kostnaðurinn 41,7 mkr og stefnir í að verða **45 mkr.** umfram fjárveitingar 2022.
  - ✓ Kostnaður vegna M365 leyfisgjalda hefur aukist gífurlega frá árinu 2017. Leyfiskostnaður var 34 mkr. umfram fjárveitingar árið 2021 og stefnir í **67 mkr.** umfram fjárveitingar árið 2022.
  - ✓ Í fjárveitingum ársins 2022 var gerð **47 mkr** aðhaldskrafa á stofnunina.
- c) Núverandi fyrirkomulag læknisfræðilegrar þjónustu við sjúkraflug er 20 ára gamalt. Umfangið hefur margfaldast og er svo komið að þetta er orðin ein erilsamasta vaktalínan sem sinnt er af læknum við sjúkrahúsið. Hvíldartímaákvæði og vinnuáætlunir kalla á aukningu í stöðugildum. Þá er nauðsynlegt að gerður verði samningur við sjúkrahúsið um læknisfræðilega þjónustu við sjúkraflug og tæki og búnað sem þarf í þá þjónustu.
- d) Athugasemdir eru gerðar við það að kostnaður vegna ferðakostnaðar sé dregin til baka þar sem ferðakostnaður er mjög íþyngjandi og fer hækkandi. Stjórnendur og starfsmenn þurfa að sækja fundi og námskeið í Reykjavík auk þess sem umtalsverður fjöldi sérfræðinga búa á höfuðborgarsvæðinu og koma með flugi til vinnu á SAK.

3. Starfsemi árið 2023

- a) Rekstarvandi SAK er eins og áður segir um 500 mkr. á ársgrundvelli og þá höfum við hagrætt og haldið að okkur höndum með viðhald um 130 mkr. Undanfarin ár hefur verið dregið úr og frestað meiriháttar viðhaldi til að vinna upp á móti hallarekstri. Það er mjög óskynsamlegt að halda því áfram á næsta fjárlagaári vegna þeirrar gríðarlegu viðhaldsskuldur sem SAK er komið í.
- b) Eftir hagræðingu tengt betri vinnutíma dagvinnufólks er sífellt erfiðara að hagræða frekar en áfram verður unnið að því að greina starfsemi, sameina og eða leggja niður stöður þar sem það er hægt og viðhafa ábyrga stjórnslu.
- c) Ekki verður skorið niður í klínískri þjónustu nema ákvörðun verði tekin með að hætta með einhverja þjónustueiningu. Hvaða þjónustueining yrði lögð niður eða flutt til telja stjórnendur SAK vera stefnumarkandi ákvörðun stjórnvalda.

Virðingarfyllt,
Hildigunnur Svavarsdóttir,
forstjóri